

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

T. van Vugt (JA21)
(d.d. 8 oktober 2024)

Nummer
4137

Onderwerp
ingekomen stuk 38 en 39 van de cie Bereikbaarheid &
Wonen van 4 september 2024

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Tijdens de vergadering van de commissie Bereikbaarheid en Wonen van 4 september jl. heeft JA21 aangegeven de ingekomen stukken 39 (Taakstelling huisvesting van vergunninghouders) en 38 (Brief GS over vooraankondiging juridische indeplaatsstelling huisvesting vergunninghouders gemeente Goeree Overflakkee) graag in de commissie B&W te willen bespreken. Helaas ontbrak hiervoor voldoende steun bij de overige commissieleden. Op voorstel van gedeputeerde, mevrouw Koning, maken wij graag van de gelegenheid gebruik om schriftelijke vragen te stellen.

De taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders is fors (gegroeid) en daarnaast is, volgens signalen vanuit gemeenten, sprake van een mismatch tussen de samenstelling van de statushouder-huishoudens (relatief veel alleenstaande en alleen gaande) en de (beschikbare) sociale huurwoningvoorraad. Hierdoor (be)concurreren verschillende doelgroepen: o.a. vergunninghouders, uitstromers uit maatschappelijke instellingen en (jonge) starters met elkaar op de schaars beschikbare kleine betaalbare (onder de lage aftoppingsgrens en/of kwaliteitskortingsgrens) sociale huurwoningen.

Uit de brief taakstelling huisvesting van vergunninghouders blijkt dat slechts 10% van de gemeente de aan hen opgelegde taakstelling behaalt heeft. Aangezien een aantal gemeenten ook gebruik maken van de Hotel Accommodatie regeling (HAR) vermoeden wij dat daardoor de genoemde 10% een rooskleurige weergave van de daadwerkelijke stand van zaken is. Onder de HAR worden vergunninghouders op kosten van het COA (althans, de eerste zes maanden) tijdelijk gehuisvest in een hotel. De onder de HAR gehuisveste vergunninghouders tellen mee voor de taakstelling maar moeten nog steeds definitief gehuisvest worden in een sociale huurwoning.

De provincie heeft vooral een controlerende taak. Dit betekent dat gemeenten worden aangesproken op het niet behalen van de taakstelling en gevraagd wordt hoe de betreffende gemeente ervoor gaat zorgen dat de taakstelling wel behaald gaat worden. Om hierbij de druk op te voeren wordt de zogenaamde "interventieladder" gehanteerd. Het stijgen op de treden van de interventieladder eindigt uiteindelijk in een indeplaatsstelling, zoals aangekondigd aan de gemeente Goeree Overflakkee (ingekomen stuk 38).

Om een beter inzicht te krijgen in de aard en omvang van de gemeentelijke opgaven in relatie tot de taakstelling hebben wij de volgende vragen:

1. *Kunt u, met resp. de peildata: 1 januari 2022, 1 juli 2022, 1 januari 2023, 1 juli 2023, 1 januari 2024 en 1 juli 2024 per gemeente aangeven:*
 - a. *wat de taakstelling voor deze gemeente voor de betreffende periode is, en*
 - b. *hoeveel vergunninghouders uit de taakstelling per gemeente en per peildatum alleengaande en alleenstaande vergunninghouders betrof, en*
 - c. *hoeveel woningen binnen de sociale (DAEB) woningvoorraad passend zijn voor éénpersoonshuishoudens, en*
 - d. *hoeveel van deze woningen een huurprijs onder de aftoppingsgrens (laag) hebben, en*
 - e. *hoeveel van deze woningen een huurprijs onder de kwaliteitskortingsgrens hebben, en*
 - f. *hoeveel van de genoemde woningen, geschikt voor éénpersoonshuishoudens met een aanvangshuur onder de kwaliteitskortingsgrens in de zes maanden voorafgaand aan de genoemde peildata beschikbaar zijn gekomen, en*
 - g. *hoeveel van de onder f genoemde woningen zijn toegewezen aan alleengaande en alleenstaande vergunninghouders, en*
 - h. *hoeveel van de genoemde woningen, geschikt voor éénpersoonshuishoudens met een aanvangshuur onder de bereikbaarheidsgrens (laag) in de zes maanden voorafgaand aan de genoemde peildata beschikbaar zijn gekomen, en*
 - i. *hoeveel van de onder h genoemde woningen zijn toegewezen aan alleengaande en alleenstaande vergunninghouders, en*
 - j. *hoeveel alleengaande en alleenstaande vergunninghouders per gemeente per peildatum onder de HAR gehuisvest zijn*

Antwoord

Algemeen:

- De provincie heeft de wettelijke taak om te controleren of gemeenten voldoen aan hun taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders. De taakstelling is een (door het Rijk vastgestelde) hoeveelheid vergunninghouders die tijdens een half jaar (jan- jul en jul-jan) gehuisvest dienen te worden. De hoogte van de taakstelling per gemeente wordt naar rato van inwoneraantallen bepaald. Wanneer een gemeente niet voldoet aan haar taakstelling, komt de provincie in beeld. Met gebruik van het IBT (interbestuurlijk Toezicht) en de bijbehorende interventieladder wordt er samen met gemeenten, corporaties en het COA gezocht naar oplossingen om aan de taakstelling te kunnen gaan voldoen.
- Mocht er meer inhoudelijke informatie gewenst zijn kan er tevens gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om een technische sessie aan te vragen over het onderwerp.

1.a: In de bijgevoegde Excel-tabel vindt u per gemeente de taakstelling inclusief achterstand of voorsprong vanaf 1 januari 2022.

1.b: De provincie beschikt zelf niet over specifieke data over alleen gaanden en -staanden. Het COA geeft wel als indicatie aan dat ongeveer 85% van de vergunninghouders alleenstaand is, waarvan ongeveer de helft uit alleen gaanden bestaat.

1.j: In deze Excel-tabel vindt u de cijfers over het aantal vergunninghouders binnen de HAR per gemeente per peildatum. Vanaf 2023-II zijn deze bekend bij de provincie. Er loopt een verzoek om deze aan te vullen. Op vagen 1.c t/m 1.i kan helaas geen passend antwoord worden gegeven. De provincie heeft namelijk geen zicht op deze cijfers, noch zijn er openbare bronnen bekend die deze gegevens bevatten.

2. *Welke conclusies over de haalbaarheid van de taakstelling trekt u uit de hiervoor genoemde en door u geleverde cijfers?*

Antwoord

Of de taakstelling haalbaar is naar onze inschatting is geen onderdeel van het interbestuurlijk toezicht en wordt niet beoordeeld op basis van de gevraagde cijfers. De provincie kijkt wel naar de realisatiecijfers (percentage van de taakstelling behaald) van de 50 gemeenten, daarin is een achterstand te zien. Hierover wordt uitvoerig gecommuniceerd met het ministerie van JenV (die de hoogte van de taakstelling bepaalt). Wel kan er in het algemeen geconcludeerd worden dat het noodzakelijk is om sociale huurwoningen bij te bouwen voor meerdere doelgroepen als er onvoldoende woningen vrijkomen.

In uw brief aan de Burgemeester en wethouders van gemeente Goeree-Overflakkee concludeert u het volgende: "Gezien de gemeente op 1 juli 2024 een achterstand heeft en de genomen maatregelen van de gemeente niet op korte termijn hebben geleid tot het behalen van de taakstelling, stijgt de gemeente op de interbestuurlijke interventieladder en zijn wij genoodzaakt om over te gaan tot een vooraankondiging van juridische indeplaatsstelling"

Juridisch is een indeplaatsstelling ex artikel 124 gemeentewet een laatste stap op de interventieladder. Met deze laatste stap treedt u in de bevoegdheden van het betreffende college en raad en gaat u de taakstelling, op koste van de betreffende gemeente, oplossen. U begrijpt dat wij heel nieuwsgierig zijn naar de wijze waarop u de achterstand op de taakstelling aan gaat pakken. Ons inziens heeft u hierbij een viertal opties:

- I. nieuwe (flex)woningen bouwen voor vergunninghouders*
- II. vergunninghouders in een hotel plaatsen*
- III. vergunninghouders in vakantiewoningen plaatsen*
- IV. alle vrijkomende passende sociale DAEB huurwoningen aan vergunninghouders toewijzen*

ad.I.

3. *Bent u het met JA21 eens dat het bouwen van (flex)woningen voor vergunninghouders enige tijd (jaren) in beslag neemt en daardoor geen oplossing is voor het binnen een korte termijn huisvesten van de vergunninghouders?*

Antwoord

Afhankelijk van de omstandigheden per project en locatie wordt gekeken hoelang het duurt voordat er (flex)woningen gerealiseerd kunnen worden voor vergunninghouders. De regel leert dat het plaatsen van flexwoningen doorgaans veel sneller kan dan sloop-nieuwbouw en daardoor een waardevolle toevoeging kan zijn om de taakstelling te behalen. Zo is er in Goeree-Overflakkee gekozen voor het ombouwen van een bestaande bouw tot flexwoningen voor vergunninghouders. Deze vorm van flexwonen kan sneller gerealiseerd worden dan het toevoegen van verplaatsbare woonunits.

4. *Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 3.

ad.II

5. *Bent u het met JA21 eens dat het plaatsen van vergunninghouders in vakantiewoningen geen permanente oplossing voor de huisvestingsopgave/taakstelling is?*

Antwoord

Binnen het interbestuurlijk toezicht op de huisvesting van vergunninghouders dat de provincie uitvoert wordt geen onderscheid gemaakt naar type woning. De provincie streeft er echter wel naar om samen met gemeenten te zoeken naar huisvestingsmogelijkheden die adequaat zijn voor vergunninghouders om zich permanent te vestigen en te beginnen met hun integratie. Dit gebeurt soms met een tijdelijke tussenoplossing. Desalniettemin zijn we het met u eens dat vakantiewoningen zeker niet ideaal zijn voor de huisvesting van vergunninghouders.

6. *Zo nee, waarom niet*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 5.

ad.III

7. *Bent u het met JA21 eens dat het plaatsen van vergunninghouders in hotels of vergelijkbare (logies) accommodaties geen permanente oplossing voor de huisvestingsopgave/taakstelling is?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 5.

8. *Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 5.

ad.IV.

9. *Ben u het met JA21 eens dat alle vrijkomende passende sociale DAEB huurwoningen aan vergunninghouders in het algemeen, en alleengaande en alleenstaande vergunninghouders in het bijzonder, toewijzen leidt tot verdringing van andere doelgroepen zoals woningzoekenden uit maatschappelijke instellingen en (jonge) starters die aangewezen zijn op passende éénpersoonswoonruimte?*

Antwoord

Van de vrijkomende sociale huurwoningen wordt tot nu toe gemiddeld maximaal 10% toegewezen aan vergunninghouders. De verdringing van andere groepen op de wachtlijsten is dus beperkt. De (sociale) woningmarkt is natuurlijk wel krap. Het is een uitdaging om genoeg passende woonruimte te kunnen aanbieden aan alle groepen spoedzoekers. Hoewel dit een probleem is van de lange adem, werkt de provincie ernaar om in te zetten op het zo snel mogelijk realiseren van meer sociale huurwoningen, zodat ook woningzoekenden uit maatschappelijke instellingen en (jonge) starters die aangewezen zijn op een passende éénpersoonswoonruimte een kans krijgen.

10. *Zo niet waarom niet?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 9.

11. *Indien u voornemens bent alle vrijkomende woningen met voorrang aan statushouders toe te wijzen, op welke wijze gaat u hierover met bewoners van Goeree-Overflakkee in het algemeen en de reguliere woningzoekenden uit Goeree-Overflakkee in het bijzonder, communiceren?*

Antwoord

Hoewel het interbestuurlijk toezicht en haar systematiek wettelijk verankerd is, streeft de provincie er altijd naar om met andere middelen tot oplossingen te komen met gemeenten, voordat er daadwerkelijk een besluit tot indeplaatsstelling wordt genomen. Op basis van recent overleg zal de gemeente Goeree-Overflakkee naar verwachting wel de taakstelling halen en met een voorsprong afsluiten.

Natuurlijk verwacht JA21 dat GS/CvK in geval van een gemeentelijke indeplaatsstelling de problematiek rond de huisvesting van de vergunninghouders op een maatschappelijk- en financieel verantwoorde wijze aanpakt.

12. *Mocht de door u gekozen maatschappelijk- en financieel verantwoorde realisatie van de taakstelling (+achterstand) niet vallen onder de door ons genoemde opties I t/m IV, kunt ons dan aangeven hoe u de taakstelling dan gaat behalen en de opgelopen achterstand wegwerken?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 11.

13. *Zo niet, waarom niet?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 11.

14. *Kunt u aangeven per periode van een half jaar aangeven hoeveel vergunninghouders u verwacht te kunnen huisvesten?*

Antwoord

Het huisvesten van vergunninghouders is een verantwoordelijkheid van gemeenten samen met corporaties en wordt op het moment dat de opgave bekend is gezien. Er kan daarom nu niets worden gezegd over de verwachting van de huisvestingscijfers.

15. *Zo niet, waarom niet?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 14.

Den Haag, 5 november 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

- HAR per gemeente 2022-2024
- Taakstelling per gemeente 2022-2024

